

Advokaadibüroo COBALT
andres.haavik@cobalt.legal

Teie 06.09.2024
Meie 03.10.2024 nr 13-1.1/3910-2

**Vastuskiri Advokaadibüroo
COBALT pöördumisele**

Austatud härra Haavik

Olete pöördunud Rahandusministeeriumi poole krüptovaraturu seaduse (edaspidi *KrüTS*) ja krüptovaraturu määruse (EL) 2023/1114 (edaspidi *MiCA*) jõustumise ja rakendamise aja tõlgendamise küsimuses.

Toote selgitustaotluses eelkõige välja selle, et Eesti seaduseandja on *KrüTS* § 48 lg 4 kohaselt *MiCA* artiklis 143 (3) sätestatud pikema üleminekuperioodi ette näinud vaid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse (edaspidi *RahaPTS*) alusel virtuaalvääringu teenuse pakkuja (edaspidi *VASP*) tegevusloaga isikutele.

Märgime Teie poolt esitatud pöördumisega seoses järgmist:

1. *MiCA* artiklis 143(3) ettenähtud üleminekuperioodi rakendamise eelduseks on, et teenuseosutaja osutab teenuseid kohalduvate õigusaktide alusel (nn *applicable law*). Teie pöördumises jääb mõnevõrra ebamääraseks, milliseid õigusakte Te silmas peate, mis reguleerivad virtuaalvääringu teenuse osutamist tegevusloata isiku korral.
2. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Asutus (ESMA) on 20. juunil 2024. a avaldanud küsimused ja vastused *MiCA* rakendamisega seoses - „Questions and Answers“¹ (edaspidi *Q&A*) ja selgitanud artikli 143(3) rakendamist nii: “*Article 143(3) MiCA refers to crypto-asset service providers that provided their services “in accordance with applicable law” before 30 December 2024. Therefore, any national arrangements put in place for the provision of crypto-asset services before entry into application of MiCA, should be covered.*”
3. Mõõname, et *Q&A* küsimus on tõstatatud AML/CFT kontekstis, kuid ESMA esitatud vastus on nõ laiemat tõlgendusruumi loov, kus kohalduvate õigusaktide all viidatakse riigisisesele krüptovarateenuste osutamist puudutavale eriregulatsioonile, mitte näiteks üldisele ühinguõigusele, mis kohaldub kõigile äriühingutele. Pigem võiks asuda

¹ <https://www.esma.europa.eu/publications-data/questions-answers/2068>

seisukohale, et vastava eriregulatsiooni all peetakse silmas seda, et krüptovarateenuse osutamine eeldab riigi määratletud järelevalveorgani registrisse kandmist, heakskiitu või (tegevus)loa väljastamist või muud sarnast menetlust. Seega kandes seda tõlgendust üle Eesti õigusruumi, siis on küsitav, kas selle all saab silmas pidada üksnes üldist äriühingu- või karistusõigust (äriseadustik, karistusseadustik jne).

4. Seega tuleks täiendavalt hinnata, kas „*in accordance with applicable law*” tähendab Eesti puhul kitsamalt RahaPTS alusel ettenähtud VASP-de erirežiimi ja üksnes selle erirežiimi alusel loa saanud isikute suhtes kehtib vastav üleminekuperiood. Ehk sel juhul muud isikud (nt kes osutavad selliseid krüptovarateenuseid, mis ei vasta virtuaalvääringu teenuse sisule vastavalt RahaPTS-s sätestatule), seda üleminekuperioodi kasutada ei saa.
5. MiCA artikli 143(3) alusel kohaldub nn maksimaalne üleminekuperiood nõ põhirežiimina (*default*) kõikidele teenuseosutajatele, kes vastavad üleminekuperioodi rakendamise eeldusele. Liikmesriigi kaalutusõigus seisneb eelkõige selles, kas vastavat üleminekuperioodi lühendada või seda mitte rakendada. Märgime, et Riigikogule esitatud KrüTSi eelnõu nägi ette lühema üleminekuperioodi, kuid Riigikogu menetluse käigus seda pikendati ja sisuliselt sai KrüTS §-i 48 lõikesse 4 ettenähtud sama üleminekuperioodi pikkus nagu on sätestatud MiCA artiklis 143(3). Mõõname, et kuna teatud mõttes KrüTS § 48 lg 4 dubleerib MiCA artiklis 143 (3) sätestatud, siis pigem on KrüTSi rakendussätte näol tegemist pedagoogilise/selgitava sättega.
6. Tulenevalt eeltoodust ei ole Rahandusministeerium KrüTSi rakendussätete väljatöötamisel pidanud vajalikuks eraldiseisvalt välja tuua kõiki teenuseosutajaid, kelle suhtes üleminekuperiood kohaldub või mitte (vastuseks Teie pöördumise punktis 2.8 osutatule).
7. Veel märgime, et kui teenuseosutaja ei vasta üleminekuperioodi rakendamise eeldusele, siis kohaldub talle MiCA 30. detsembrist 2024. a, kuid see ei tähenda, et viidatud kuupäevast on kohustus tegevusluba omada (vastuseks Teie pöördumise punktis 2.9 osutatule).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelyn Liivamägi
finants- ja maksupoliitika asekancler

Kristiina Kubja 5885 1398
Kristiina.Kubja@fin.ee